

«Et lokalt forankret heimevern som er organisert, utstyrt og trent i møte med dagens og fremtidens krav»

Forsvarssjefens Fagmilitære råd, begge kommisjonsrapportene og FFI studien HV mot 2030 beskriver Heimevernet som en selvstendig organisasjon, likeverdig og komplementær med Hæren. Heimevernet utgjør en viktig del av Norges territorielle forsvar og har en vesentlig rolle ved sikring av myndighetsutøvelse, kritisk infrastruktur og mottak av allierte styrker. Heimevernet ivaretar også det sivil-militære samarbeidet for Forsvaret til daglig, og da spesielt på regionalt og lokalt nivå over hele landet.

Heimevernet kan beskrives som en svært viktig del av totalforsvarets grunnmur i fred, krise og krig.

HV-soldaten er Heimevernets viktigste ressurs

HV-soldaten er en vanlig innbygger i Norge som lever sitt daglige liv i nære lokalsamfunn og som studerer og jobber i sivilsamfunnet. De har grunnopplæringen i førstegangstjenesten, men den må vedlikeholdes og utvikles i fellesskapet med medsoldatene gjennom den årlige HV-tjenesten. Vi forventer at samfunnet tar ansvar for å utruste soldatene som skal beskytte oss ved kriser og krig, med det utstyret de trenger for egenbeskyttelse og beskyttelse av kritiske samfunnsfunksjoner. Når industriarbeideren eller bankfunksjonæren kalles ut på skarpt oppdrag og skal avløse politiet på et objekt, er det opplagt at HV-soldaten skal ha samme beskyttelsesnivå på personlig bekledning og utrustning (PBU) som politiet har.

Soldatens sivile kompetanse, sosiale nettverk og lokale kunnskap utfyller militære ferdigheter. Motivasjonen og forståelsen for HV-tjenesten er avgjørende for engasjementet. Derfor må:

- Soldatene trene tilstrekkelig hvert år for å vedlikeholde og bedre ferdighetene, samt skape samhold i avdelingene.
I 2022 ble Heimevernet tilført ekstra midler som muliggjorde gjennomføring av årets trening med 6 dager for menige og 9 dager for befal i områdestrukturen og henholdsvis 15/25 dager for innsatsstrukturen, for store deler av HV. Effekten av dette var svært godt, og ble godt mottatt av både menige og befal.
- Ledere og spesialister gis tilstrekkelig utdanning slik at HVs avdelinger fungerer etter fastsatte krav. Heimevernet skal i utgangpunktet få overført befal og spesialister fra de andre forsvarsgrenene. Dette skjer i liten grad, både fordi kapasiteten i forsvarsgrenene er for lav og fordi overføringen gjennom Forsvarets Personell og vernepliktssenter ikke skjer sømløst. Heimevernet må derfor i stor grad utdanne befal og spesialister selv.
- Tilfredsstillende personlig bekledning, utrustning og våpen (PBU)
I dag er det store mangler innen PBU, noe er av eldre årgang som gjør at soldatene må «avlæres» PBU anvendt i førstegangstjenesten, og læres opp på gammelt PBU når de overføres HV. Etterforsyning og vedlikehold er også krevende med gammelt og «arvet» PBU som andre forsvarsgrener ikke har.
Soldatens opplevelse av sin PBU bidrar i stor grad til motivasjon eller demotivasjon for HV-tjenesten, i tillegg påvirkes forsvarsviljen hos soldatene og nettverkene deres.

Områdestrukturen er kjernen i Heimevernet og må styrkes med økt utholdenhet og reaksjonsevne

Områdestrukturen er desentralisert, tilstedeværende over hele landet og dekker alle kommuner. Områdenes operative evne må styrkes ved å:

- Tilføre gjennomsnittlig 2 ekstra 10% stillingskontrakter i hvert område.
Områdestabene vil derved få økt evne til å planlegge, gjennomføre og evaluere årlig trening og øvelser, samt holde jevnlig kontakt med totalforsvaret lokalt og delta i beredskapsmøter. Personell- og materiellforvaltningen vil styrkes. Dette tiltaket kan iverksettes raskt og vil gi stor effekt. HV bør selv få handlefrihet til å styre midlene dit behovet er størst.

- Etablere desentraliserte våpen- og ammunisjonslagre for hele områdestrukturen. Det planlagte prosjektet må så raskt som mulig startes opp.

HV-staben og HV-distriktene må styrke evnen til planlegging og ledelse av territoriale operasjoner

Heimevernets oppgaver og roller har økt, og nå er antall ansatte i HV-staben (HVST) og HV-distriktene (HVD) kraftig underdimensjonert.

Det er i hovedsak to grunner til dette:

1. Overgangen fra styrkeprodusent til taktisk ledelse krever mer i det daglige for både taktisk operasjonssenter i HVST og HVD. Det å kunne lede territoriale operasjoner i rammen av FOH er årsverk- og kompetansekrevene.
2. En «ny normal» (med blant annet økt fokus på totalforsvaret og beredskap i hele Norge) kombinert med en liten Hær gjør at oppdragsporteføljen til HV øker i frekvens og omfang.

Følgende evner må styrkes:

- Planlegge og lede territoriale operasjoner.
I dette er det viktig å fremheve HVDs rolle som en viktig del av grunnmuren i totalforsvaret. HV ser allerede et økt behov i totalforsvaret for å kjøre felles planprosesser og koordinere og samtrene plan- og beredskapsarbeid vesentlig tettere mellom alle aktører. Dette må gjøres før krisen/krigen inntreffer og vil for HVD kreve styrking på flere fagområder.
- Planlegge, gjennomføre og evaluere årlige treninger og øvelser.
- Materiellhåndtering, vedlikehold, etterforsyning og logistikk.
- Samarbeidet med sivile myndigheter som statsforvaltere, Politiet og andre offentlige institusjoner.
- Nettverksbygging og samarbeid med frivillige innsatsfaktorer.
HV må settes i stand til å kunne håndtere en større del av frivilligheten ved krise og krig. En slik håndtering må skje lokalt i tett samarbeid med fylkes- og kommunale ressurser.
- Utvikling og utnyttelse av ny teknologi.

Materiell, PBU, våpen og logistikk

Heimevernet har i dag betydelige materiellmangler og manglende logistikk-løsning.

- Soldatene må få utlevert uniformer i riktig størrelse, og utstyr med tilfredsstillende kvalitet på linje med andre i Forsvaret. Dette er i dag et hinder for å øke HVs struktur videre.
- Lagre må fylles opp og materiellet vedlikeholdes slik at beredskapen opprettholdes.
- Anskaffelse av HK 416 som enhetsvåpen i hele HV, det samme gjelder for maskingevær Minimi.
- Materiell- likhet er en viktig faktor i opplæring, vedlikehold og å få gjennomført effektive treninger. Dette gjelder for flere materielltyper og kjøretøy. Det er kostnadskrevene med flere sett materiell- og vedlikeholdssystemer, likeså med opplæring og utdanning på materiellet og systemene..
- Heimevernet er desentralisert, og Forsvarets Logistikkorganisasjon sentraliserer ytterligere. Dette utfordrer depotsituasjonen og logistikksystemet for Heimevernet i betydelig grad.
- Heimevernet har fått tildelt feltvogner iht. kjøretøyprosjektet. Her lå det en opsjon på ytterligere kjøretøy, denne må iverksettes for å gi HV økt mobilitet i områdestrukturen i alle faser.
- Det må snarest innføres sikre kommunikasjonssystemer for bruk på tvers av forsvarsgrenene, og mellom Forsvaret og totalforsvaret.

Eiendom, bygg og anlegg (EBA)

Heimevernet har en desentralisert struktur, og derfor er EBA krevende og kostnadsdrivende. Mye av Heimevernets EBA bærer preg av elde og manglende vedlikehold.

Det er nødvendig å oppgradere/fornye Heimevernets EBA for å opprettholde og utvikle både beredskapsnivået og arbeidsmiljøet.

Heimevernet i kystsonen

Heimevernet må tilføres maritime kapasiteter for å virke i kystsonen og kunne sikre objekter med sjøfront. Disse må styres dit behovene er størst iht. trusselsituasjonen.

Heimevernets Utdanningssystem

Heimevernet er helt avhengig av et eget utdanningssystem for kompetanseproduksjon til sin reserviststruktur. Dagens utdanningssystem i Heimevernet, som både foregår på HVs våpenskole på Dombås og ute ved HV-distriktene, er en kosteffektiv og kvalitativt god modell som må videreutvikles videre. Forsvaret må i større grad anerkjenne den kompetanse og erfaring som reserviststrukturen innehar.

Heimevernet og totalforsvaret

Heimevernets viktige plass i totalforsvarets grunnmur gjør at Sjef Heimevernet må få plass i Sentralt Totalforsvarsforum. Sjef HV har ansvar for territoriale operasjoner og sivilt-militært samarbeid, og samarbeider tett med aktørene i totalforsvaret.

Støtte til Ukraina

Heimevernet har vist en svært god oppdragsløsning knyttet til utdanning av Ukrainske soldater både i Storbritannia og Norge. Rekrutteringen til instruktørstillingene er meget god, og Heimevernet viser at man har utholdenhet i en slik oppdragsløsning. På den måten har Heimevernet ytterligere fått vist sin relevans og hva slags vilje og evner som bor i en reserviststruktur. Samtidig vil oppdragsløsningen gi verdifull kompetanse tilbake til HVs styrkestruktur også på sikt.

Oslo, 9. oktober 2023

Are Tomasgard (sign.) LO
Landsrådsleder

Jon Kristiansen (sign.) NHO
Landsrådets nestleder

Landsrådet for Heimevernet består av følgende organisasjoner:

- Det frivillige Skyttervesen, DFS
- Kommunesektorens organisasjon, KS
- Landsorganisasjonen i Norge, LO
- Landsrådet for Norske barne- og ungdomsorganisasjoner, LNU
- Norges Bondelag
- Norges Fiskarlag
- Norges Idrettsforbund, NIF
- Norsk studentorganisasjon, NSO
- Norsk Totalforsvarsforum, NTF
- Norske Kvinners Sanitetsforening, NKS
- Næringslivets Hovedorganisasjon, NHO
- Distriktsrådet HV-01, NTF
- Distriktsrådet HV-02, NROF
- Distriktsrådet HV-03, KS
- Distriktsrådet HV-05, LO
- Distriktsrådet HV-08, NTF
- Distriktsrådet HV-09, BMF
- Distriktsrådet HV-11, NBL
- Distriktsrådet HV-12, NLF
- Distriktsrådet HV-14, LO
- Distriktsrådet HV-16, LO
- Distriktsrådet HV-17, områdesoldatene
- Hovedtillitsvalgt områdesoldatene
- Hovedtillitsvalgt i-styrkesoldatene